

Expert vysvětlil rozdíly v ideologii Tálibánu, Al-Káidy a Islámského státu

- CZ24 News | 19. srpna 2021

Georgij Mačitidze, expert skupiny pro analytickou podporu a monitorování sankcí v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN uvalenými na Islámský stát*, Al-Káidu* a Tálibán* (2014-2019), ruský expert na mezinárodní terorismus, v rozhovoru pro Sputnik Afghánistán promluvil o rozdílech v ideologii Tálibánu, Al-Káidy a ISIS.

Expert promluvil o tom, proč ISIS nemá rád Tálibán, jak se bude vyvíjet situace v Afghánistánu v souvislosti se stahováním vojsk a rychlým postupem Tálibánu, o důvodech úspěchů Tálibánu a o tom, jaké zájmy má v Afghánistánu Pákistán.

O historii hnutí

Mačitidze konstatoval, že v Afghánistánu se první zárodky Tálibánu objevily koncem 80. let. Prvními členy byli podle jeho slov studenti madras (náboženských škol) z provincií Helmand a Kandahár. Uvedl, že z etnického hlediska tvořili naprostou většinu Paštunové.

„Ideologie byla založena na vyvážené kombinaci fundamentalistického důrazu na čistotu islámu s oddaností šejchově spiritualitě a odmítání všeho západního a moderního. Zde je rozdíl oproti ISIS. Tálibán vznikl během občanské války v Afghánistánu v roce 1994. S pomocí Pákistánu začali bojovat,“ uvedl.

Pákistán podle jeho slov pomáhal i pozemními silami, obsadili Kábul, dostali se k moci a založili Islámský emirát Afghánistán. Tálibán zavedl poměrně tvrdé právo šaría: zakázal filmy, muzea, hudbu, omezil práva žen a praktikoval veřejné popravy, konstatoval. Byl to tvrdý islámský fundamentalismus, dodal expert.

„Tálibán uznaly pouze tři země: Pákistán, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty. Poskytli azyl Usámovi bin Ládinovi, který zorganizoval teroristický útok v New Yorku. Američané poté požádali o jeho vydání, ale Tálibán tak neučinil. Operace byla zahájena. Pozemní operace prováděly síly Severní aliance, ačkoli se na nich podílely i americké a britské speciální jednotky a jejich letecká podpora. Režim Tálibánu byl svržen. Tálibán se stáhl do Pákistánu a částečně do podzemí. Postupně se reorganizovali a začali bojovat proti vládním silám. USA a koalice se postavily na stranu vlády. Pákistán se postavil na stranu Tálibánu,“ sdělil.

Rozdíly mezi Tálibánem, ISIS a Al-Káidou

Podle slov odborníka ISIS vždy kritizoval Tálibán za to, že má vazby na pákistánské tajné služby. Spojení Tálibánu s pákistánskými tajnými službami bylo považováno za důkaz, že Tálibán ztratil právo reprezentovat džihádistické hnutí, vysvětluje. ISIS se podle jeho slov vždy stavěl proti nacionalistické povaze hnutí Tálibán, protože byla v rozporu s myšlenkami globálního džihádu. Jak dále objasňuje, ISIS neuznává nepsaný právní kodex, paštúnský zákoník, který hraje v životě Tálibánců důležitou roli. To jim podle jejich názoru brání soustředit se na globální džihád, konstatoval.

Zásadní rozdíl mezi ISIS a Al-Káidou je v jejím poslání, ačkoli ISIS vznikl z Al-Káidy v Iráku, kterou vedl jordánský terorista az-Zarkáví, konstatuje. Al-Káida se podle něj od počátku zabývala bojem proti vzdálenému nepříteli – USA. Věřili, že nejdříve musí porazit nepřítele a oslabit ho, než budou

moci vybudovat chalífát, vysvětluje. Jak dále uvedl, v roce 2000 bin Ládín tvrdil, že chalífát je vzdáleným cílem pro další generace, ale al-Bagdádí tento proces urychlil.

„Na rozdíl od Al-Káidy nepovažuje ISIS Spojené státy za svůj hlavní krátkodobý cíl. Jejich hlavním cílem je vypořádat se s režimy v arabských zemích, které se odklonily od islámského fundamentalismu, vytvořit chalífát a poté se vypořádat se Západem. To je ten rozdíl,“ uvedl.

Vyřazení ze seznamu OSN

Proč by měl být Tálibán vyřazen ze seznamu OSN, položil otázku. Mohou být zastaveni na kterémkoli letišti, když jejich povolení k pohybu přestane platit (dočasné povolení Rady bezpečnosti OSN k pohybu některých členů Tálibánu, pozn. red), objasnil. Z morálního hlediska je to ale podle jeho slov rozdíl. Vysvětlil, že se nepovažují za teroristy, ale za povstalce.

„Nedávno oznámili nové podmínky, ochotu složit zbraně v případě, že Ghaní odstoupí a vytvoří novou vládu přijatelnou pro všechny Afghánce. Myslím, že se tak stalo pod tlakem Pákistánu,“ uvedl. Podle jeho slov se objevily zprávy, že na schůzce v Kvétě bylo rozhodnuto o zatčení a popravě afghánského prezidenta Ašrafa Ghaního, premiéra Abdulláha Abdulláha a bývalého prezidenta Hamída Karzáiho po dobytí Kábulu. Jejich vztahy s Karzáím se zhoršily, dodal.

Postup Tálibánu

Situace v Afghánistánu se v posledních týdnech vyhrotila, přičemž Tálibán* zaútočil na velká města. V neděli média a zdroje uvedly, že povstalci kontrolovali všechny hraniční přechody. Později během dne militanti oznámili, že vstoupili do Kábulu a převzali kontrolu nad prezidentským palácem. Afghánský prezident Ašraf Ghaní řekl, že opustil zemi, „aby zabránil krveprolití“. V pondělí večer oficiální zástupce politického úřadu Tálibánu Mohammed Naim řekl, že válka v Afghánistánu skončila a forma vlády ve státě bude v blízké budoucnosti vyjasněna.

*Teroristická organizace zakázaná v Rusku